

Evropski pakt za duševno zdravje in dobro počutje ter duševno zdravje na delovnem mestu

Mag. Nadja Čobal
Ministrstvo za zdravje

22. februar 2012

Skrb za duševno zdravje in Svetovna zdravstvena organizacija

- 2001 – Poročilo SZO v celoti posvečeno duševnemu zdravju
- 2005 – Deklaracija in Akcijski načrt na področju duševnega zdravja za Evropo (Helsinki, Finska)

AN predlaga razvoj in implementacijo naslednjih politik:

- Promocija duševnega zdravja
- Upoštevanje vpliva politik na duševno zdravje
- Premagovanje stigme in diskriminacije
- Intervencije za posamezne ciljne skupine
- Preprečevanje duševnih motenj in samomora
- Dostopnost zdravstvenih storitev
- Učinkovita obravnava duševnih motenj v skupnosti
- Razvijanje partnerstev in medsektorskega sodelovanja
- Razvoj kadrov
- Nabor kazalnikov s področja determinant duševnega zdravja
- Ustrezno financiranje
- Evalvacija uresničevanja ciljev

Razvoj skrbi za duševno zdravje v EU

- Zdravstvena politika EU pokriva duševno zdravje od leta 1997 s posebnimi projekti in različnimi pobudami. Pobude v okviru socialne in zaposlovalne politike EU so bile usmerjene k nediskriminaciji ljudi z duševnimi motnjami, družbeni vključenosti ljudi z duševno boleznijo in preprečevanju stresa na delovnem mestu, in so vključevale:
 - Sprejetje Direktive 2000/78/EC
 - Ukrepe, ki spadajo pod Evropsko leto invalidov 2003 in
 - Sprejetje Evropskega okvirnega sporazuma o stresu, povezanim z delom, med partnerji leta 2004.

Razvoj varstva duševnega zdravja v EU

- 2005 – Evropska komisija objavi zeleno knjigo Izboljšanje duševnega zdravja prebivalstva, Pot k strategiji na področju duševnega zdravja za Evropsko unijo
- 2008 – EU ministrska konferenca sprejme Evropski pakt za duševno zdravje in dobro počutje in določi prioriteta področja:
 - Duševno zdravje mladih in izobraževanje (Stockholm, Švedska 2009)
 - Preprečevanje depresije in samomora (Budimpešta, Madžarska 2009)
 - Duševno zdravje starejših (Madrid, Španija 2010)
 - Promocija socialne vključenosti in borba proti stigmati za boljše zdravje in blaginjo (Lizbona, Portugalska 2010)
 - **Duševno zdravje na delovnem mestu (Berlin, Nemčija 2011)**

Duševno zdravje na delovnem mestu (Berlin, Nemčija 2011)

Zaključki konference so med drugim:

- da je duševno zdravje pomemben kazalnik kakovosti socialne kohezije v delovnem okolju ter ključen element za EU socialni model;
- varovanje in promocija duševnega zdravja sta pomembni za udejanjenje agende »Evropa 2020«, zlasti za doseg rasti stopnje zaposlenosti prebivalcev v starosti med 20 in 64 leti od sedanjih 69% na vsaj 75%.

Priporočila konference so med drugim:

- Zasnovati preventivo in promocijo zdravja na delovnem mestu kot del zdravstvene politike.
- Ustvariti možnost sodelovanja med področjem varstva pri delu in zdravstvenega varstva.
- Ozavestiti podjetja glede možnosti, ki jih nudita preventiva duševnih motenj in promocija dobrega duševnega zdravja na delovnem mestu.
- Razširiti dobre primere kulture podjetij, drugih delovnih organizacij in vodenja, ki vzpodbujajo dobro duševno zdravje zaposlenih.
- Vzpodbujati programe zgodnjih intervencij za zaposlene s težavami v duševnem zdravju.
- Podpirati ukrepe, ki pripomorejo k poklicni rehabilitaciji oseb, ki se rehabilitirajo po zdravljenju duševne motnje.
- Povečati vključenost promocije zdravja in duševnega zdravja v povezavi z delovnim mestom v področje zdravja in varstva pri delu.
- Izboljšati podatkovne baze o duševnem zdravju in dobrem počutju v delovnem okolju.

Sklepi Sveta EU o Evropskem paktu za duševno zdravje in dobro počutje: rezultati in prihodnje ukrepanje

Svet EU je junija 2011 sprejel naslednje sklepe:

Opozarja med drugim:

- v skladu s 168. Členom Pogodbe o delovanju Evropske unije naj bi dejavnost Unije dopolnjevala nacionalne politike in bila usmerjena k izboljšanju javnega zdravja;
- na deklaracijo evropske ministrske konference Svetovne zdravstvene organizacije iz leta 2005 o spopadanju z izzivi duševnega zdravja v Evropi in iskanja rešitev;
- na Zeleno knjigo Komisije iz leta 2005 – Pot k strategiji na področju duševnega zdravja za Evropsko unijo;

Sklepi Sveta EU o Evropskem paktu za duševno zdravje in dobro počutje: rezultati in prihodnje ukrepanje

- **Opozarja:** na konferenco EU na visoki ravni z naslovom Skupaj za duševno zdravje in dobro počutje v Bruslju leta 2008, na kateri je bil sprejet Evropski pakt za duševno zdravje in dobro počutje;
- na vodilno pobudo strategije Evropa 2020 "Evropska platforma za boj proti revščini";
- na vodilno pobudo strategije Evropa 2020 "Program za nova znanja in spretnosti ter nova delovna mesta" ter sporočilo Komisije o evropskem prispevku k polni zaposlenosti, v katerem je navedeno, da je treba za znatno zvišanje stopnje zaposlenosti upoštevati tudi fizično in duševno zdravje delavcev, da bi zadovoljili zahteve današnjih poklicnih poti, za katere je značilno več prehodov med bolj stresnimi in zahtevnimi delovnimi mesti ter nove oblike organizacije dela.

Poziva države članice naj med drugim:

- sprejmejo ukrepe za večjo vključenost zdravstvenega in socialnega sektorja skupaj s socialnimi partnerji na področju duševnega zdravja in dobrega počutja na delovnem mestu, da bi po potrebi podprli in dopolnili programe, ki jih vodijo delodajalci;
- podpirajo dejavnosti (npr. programe usposabljanja), ki profesionalcem in upravljalcem, zlasti na področju zdravstvenega varstva in na delovnih mestih, omogočajo, da se soočajo z vprašanji, povezanimi z dobrim duševnim počutjem ter duševnimi motnjami.

Poziva države članice in Komisijo:

- med drugim naj še naprej sodelujejo pri nadaljnjem delu po Evropskem paktu za duševno zdravje in dobro počutje.

Poziva Komisijo:

- med drugim naj še naprej obravnava duševno zdravje in dobro počutje v partnerstvu z zdravstveno politiko EU in drugimi področji politik;
- med drugim naj še nadalje razvija Evropski kompas za ukrepanje na področju duševnega zdravja in dobrega počutja.

Hvala za pozornost!